

Sygn. akt IV P 160/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 16 maja 2018r.

Sąd Rejonowy w Ciechanowie IV Wydział Pracy

w składzie:

Przewodniczący: SSR Justyna Marciniak

Ławnicy: Ewa Grażyna Boniakowska, Irena Wiśniewska

Protokolant: sekretarka Lena Konwerska

po rozpoznaniu w dniu 07 maja 2018 roku w Ciechanowie

na rozprawie

sprawy z powództwa J. M. (1)

przeciwko Stowarzyszeniu (...) w W.

o ustalenie istnienia stosunku pracy, o wynagrodzenie za pracę

I. oddała powództwo;

II. nie obciąża powoda J. M. (1) kosztami zastępstwa procesowego na rzecz pozwanego Stowarzyszenia (...) w W.;

III. przyznaje adw. J. M. (2) kwotę 3.960 zł (trzy tysiące

dziesięćset sześćdziesiąt złotych) oraz należny podatek VAT liczony od tej kwoty tytułem wynagrodzenia za pomoc prawną świadczoną powodowi J. M. (1) z urzędu, którą to kwotę nakazuje wypłacić adw. J. M. (2) z rachunku Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego w Ciechanowie.

Sygn. akt IV P 160/16

UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 29 sierpnia 2016r. (data wpływu do Sądu) skierowanym przeciwko Domowi dla Osób Starszych (...) w D., powód J. M. (1) wniósł o zasądzenie na jego rzecz kwoty 50.000,00 zł tytułem wynagrodzenia za pracę wraz z ustawowymi odsetkami od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty.

W uzasadnieniu pozwu powód podał, że w okresie od 23 września 2013r. do 06 lipca 2015r, był podopiecznym (...) dla Osób Starszych (...) w D.. W tym okresie wykonywał różne prace na rzecz tego ośrodka, które polegały m.in. na paleniu w piecu, pracach porządkowych oraz remontowych. Wspólnie z kierownikiem ośrodka, tj. z p. T. K. (1) ustalili, że z tytułu wykonywanych prac będzie otrzymywał wynagrodzenie w kwocie 8 złotych brutto/godzinę. Wynagrodzenie to miało mu zostać wypłacone na konie pobytu w ośrodku, lecz po zakończeniu swojego pobytu nie otrzymał żadnych pieniędzy. Powód wskazał również, że prace w ośrodku nie były przymusowe i że zdecydował się na ich wykonywanie tylko ze względu na to, że zaoferowano mu za nie pensję. Wszystkie czynności zlecał mu osobiście kierownik ośrodka oraz osoby z nim współpracujące (k. 2-3 akt).

Na rozprawie w dniu 02 listopada 2016r. pełnomocnik powoda sprecyzował powództwo w ten sposób, że wniósł o ustalenie istnienia stosunku pracy powoda w okresie od 25 września 2013r. do 03 lipca 2015r. w pełnym wymiarze czasu pracy na stanowisku palacza i pracownika gospodarczego (k. 58 akt).

Na rozprawie w dniu 15 listopada 2017r. pełnomocnik powoda zmodyfikował powództwo w ten sposób, że wniósł o zasądzenie na rzecz powoda wynagrodzenia w wysokości najniższej krajowej, tj. łącznie w kwocie 35.460 zł brutto oraz kwoty 14.540 zł wynika z tytułu nadgodzin. Ponadto, wniósł o zasądzenie kosztów za reprezentację z urzędu. Jednocześnie oświadczył, iż koszty te nie zostały uiszczone w całości ani w części oraz nieobciążanie powoda z kosztów postępowania sądowego (k. 185 akt)

To stanowisko powód podtrzymywał na kolejnych rozprawach przed Sądem (k. 58, k. 85, k. 196, k. 230, k. 242, k. 243 akt)

Pozwany Stowarzyszenie (...) w W. w odpowiedzi na pozew wniósł o oddalenie powództwa w całości jako bezzasadnego.

Uzasadniając swoje stanowisko wskazał, że Dom dla Osób starszych (...) w D. jest statutową jednostką organizacyjną Stowarzyszenia (...) w W. i nie posiada osobowości prawnej. Stowarzyszenia (...) w (...) dla Osób Starszych (...) w D. prowadzi działalność statutową w zakresie pomocy bezdomnym, wykluczonym społecznie i dotkniętym różnego rodzaju uzależnieniami, zapewniając możliwość mieszkania, wyżywienie, lekarstwa i pomoc socjalną. Powód, jako osoba bezdomna korzystał z pomocy (...) dla Osób Starszych (...) w D. od 23 września 2013r. W związku z otrzymaniem lokalu socjalnego w dniu 05 lipca 2015r. opuścił placówkę. Następnie pozwany podał, że powód nigdy nie pozostawał u niego w stosunku pracy, ani nie wykonywał pracy w oparciu o jakąkolwiek umowę. Nie oferował przy tym powodowi pracy, ani nie ustalał z nim warunków zatrudnienia w (...) dla Osób Starszych (...) w D., w tym nie ustalał stawki wynagrodzenia. Zgodnie z treścią obowiązującego w (...) dla Osób Starszych (...) w D. Regulaminu, osoby mieszkające i korzystające z pomocy (...) w zależności od posiadanych możliwości i stanu zdrowia dobrowolnie wykonują drobne prace porządkowe na terenie (...), takie jak sprzątanie posesji i budynku oraz inne proste czynności nie wymagające jakichkolwiek kwalifikacji. Realizowany model pracy z bezdomnymi i wykluczonymi społecznie zakłada, iż osoby te nie mogą być izolowane od społeczeństwa i obowiązków życia codziennego, tylko mają podobnie jak inne osoby dotknięte problemem bezdomności i wykluczenia funkcjonować aktywnie, aby po opuszczeniu domu były w stanie samodzielnie funkcjonować w społeczeństwie. Aktywizacja tych osób, w szczególności powoda polegała m.in. na włączaniu w realizację codziennych obowiązków domowych, wykonywania drobnych prac, czy pomocy w zakupach na rzecz mieszkańców domu. Pozwany zaprzeczył, by zobowiązywał się do zapłaty powodowi jakichkolwiek kwot tytułem wynagrodzenia za pracę i nie składał jakichkolwiek oświadczeń ustnych i pisemnych w tym zakresie. Pozwany zakwestionował przy tym prawdziwość dokumentu załączonego do pozwu zatytułowanego (...) z niewyraźną datą „ (...)06.20..” podpisanego przez powoda oraz kierownika (...), tj. p. T. K. (1) w lewym dolnym rogu z pieczętką imienną. Zarzucił, iż pierwotna treść dokumentu sporządzona przez powoda i opatrzona pieczętką i podpisem p. T. K. została przerobiona bez wiedzy i zgody p. T. K. (1) oraz bez zgody i wiedzy pozwanego. Wskazał, iż do pierwotnej treści tego dokumentu, w czasie późniejszym zostało dopisane zdanie o następującej treści: „Ja Kierownik Ośrodka (...) oświadczam, że za pracę którą wykonuje J. M. (1) będzie miał zapłacone od 8 do 10 złotych za godzinę ponieważ mam prawo zatrudniać pracowników” oraz fragment kocowy zaczynający się od słów: ... mimo iż Pan K. zapewniał, że będzie zapłacone. Dlatego też sprawę powyższą kieruję do Prokuratury i M. Gdyż zostałem oszukany i wykorzystany.” (k. 23 – 26 akt).

Swoje stanowisko pozwany podtrzymywał w toku całego postępowania przed Sądem (k. 58, k. 85, k. 138 akt 00:01:04 do 00:04:41, k. 196, k. 230 akt)

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Dom dla Osób Starszych (...) w D. jest jednostką organizacyjną Stowarzyszenia (...) w W.. Placówka ta udziela pomocy osobom znajdującym się w trudnej sytuacji życiowej, zagrożonym wykluczeniem społecznym, osobom bezdomnym,

a w szczególności osobom starszym. Zgodnie z § 7 ust. 2 zd. 1 Regulaminu Organizacyjnego obowiązującego w (...) dla Osób Starszych (...) w D. Regulaminu, podopieczni przebywający w P. mają obowiązek wykonywania prac gospodarczych i porządkowych zgodnie ze swoimi umiejętnościami i możliwościami.

(Dowód: Regulamin k. 34-38)

W pozwanej placówce przebywa około 32-33 osób. W sezonie zimowym jest około 40 osób. Podopieczni są w różnym wieku. Od 40 do 60 lat. Jednym z warunków przyjęcia do ośrodka jest akceptacja obowiązującego w nim regulaminu. W przypadku podopiecznych, którzy pobierają jakieś świadczenie, pozwany pobiera 70% świadczenia, maksymalnie 600 zł. W przypadku osób, które nie mają żadnego dochodu, ich przyjęcie do ośrodka jest uzgadniane z Ośrodkiem Pomocy (...). Na podstawie wywiadu sporządzonego przez (...) w G. jest wystawiona nota za pobyt takiej osoby i pobierana kwota 600 zł. Z kolei podopieczni, którzy pobierają jakieś świadczenie, pozwany pobiera 70% tego świadczenia, maksymalnie 600 zł. Kierownik T. K. (1) co tydzień spotyka się z podopiecznymi i ustala z nimi, co wymaga zrobienia w ośrodku. Prace wykonywane przez podopiecznych nie są rozliczane. Powód był mieszkańcem (...) dla Osób Starszych (...) w D. od 23 września 2013r. W związku z otrzymaniem lokalu socjalnego, w dniu 05 lipca 2015r. opuścił placówkę. Powód nie otrzymywał żadnej renty ani emerytury. Za jego pobyt płacił MOPS w C.. W czasie pobytu w placówce powód, podobnie jak inni podopieczni wykonywał na jego rzecz określone prace porządkowe, remontowe, a także palił w piecu. W okresie zimowym powód zajmował się na zmianę z p. W. kotłownią. Palenie w piecu polegało na zasypaniu zasobnika na węgiel, wybraniu popiołu, kontrolowaniu utrzymywania temperatury na piecu. Zasobnik pieca ma ok. 100 kg. Zasypanie wystarcza na 48 godzin. W okresie letnim palił tylko na ciepłą wodę. Ponadto kosił trawę, rąbał drewno, wykonywał prace związane z naprawą płota. Przez krótki czas zajmował się murowaniem. Pomagał przy instalacji wodo – kanalizacyjnej. Pomalował ścianę elewacyjną przy wejściu do ośrodka. Powód był jedną z osób najbardziej zaangażowanych w pracę w ośrodku. Miał duże umiejętności.

(Dowód: lista wypłat MOPS w C. k. 97, zeznania powoda k. 59-60, k. 243, zeznania świadka T. K. k. 61-62, k. 197, zeznania świadka J. W. k. 63-64, zeznania świadka G. K. k. 86-87, zeznania świadka J. P. k. 87, zeznania świadka C. P. k. 87-88, zeznania świadka S. W. k. 88, zeznania świadka D. K. k. 89-90, zeznania świadka E. K. k. 90-91)

Kierownik T. K. (1) nie zawierał z powodem umowy o pracę. Pomiędzy nim a powodem nie było żadnych ustaleń co do godzin pracy, jak i rodzaju wykonywanej pracy. Nigdy nie proponował powodowi wynagrodzenia za wykonywane czynności.

(Dowód: zeznania świadka T. K. k. 61-62, k. 197)

W związku ze skargą powoda do Zarządu Stowarzyszenia na postępowanie kierownika T. K. (1), tj. zastraszanie mieszkańców, niewłaściwe gospodarowanie środkami finansowymi, odbyło się spotkanie całej społeczności placówki z pełnomocnikiem Zarządu ds. wykluczenia społecznego p. T. S. (1). Nie było żadnych uwag mieszkańców co do tego nadmiernego wykonywania przez nich prac na rzecz placówki. Żaden z mieszkańców nie potwierdził zarzutów powoda. Powód skarżył się, że sam musi malować swój pokój. Nie podnosił zarzutów, że nie ma płacone za jakieś czynności.

(Dowód: zeznania świadka T. S. k. 62-63)

W dniu 22 września 2016r. do Prokuratury Rejonowej w Ciechanowie wpłynęło zawiadomienie kierownika T. K. (1) o popełnieniu przez powoda J. M. (1) przestępstwa art. 270 § 1 k.k. polegającego na tym, że bez jego wiedzy i zgody przerobił treść dokumentu zatytułowanego (...), a następnie posłużył się nim podczas składania pozwu do Sądu Rejonowego w Ciechanowie. Postanowieniem z dn. 03 października 2016r. w sprawie Pr Ds. (...).2016 KPP w C. wszczęła dochodzenie w sprawie przerobienia w bliżej nieokreślonym czasie w okresie od 08 czerwca 2014 roku do 09 września 2016 roku dokumentu w postaci oświadczenia dot. wykonywanej przez J. M. (1) pracy na terenie (...) dla Osób Starszych w D., a następnie posłużenia się nim podczas składania pozwu do Sądu Rejonowego w Ciechanowie, tj. o czyn z art. 270 § 1 k.k. Wobec braku danych dostatecznie uzasadniających popełnienia czynu, postanowieniem z dn. 06 czerwca 2017r. na podstawie art. 17 § 1 pkt. 1 kpk umorzono dochodzenie.

(Dowód: zawiadomienie o popełnieniu przestępstwa k. 102-104, postanowienie o wszczęciu dochodzenia k. 105, postanowienie z dn. 06.06.2017r. o umorzeniu dochodzenia k. 171-171v., zażalenia pokrzywdzonego na postanowienie w przedmiocie umorzenia dochodzenia k. 172-174, zeznania świadka T. K. k. 61-62, k. 197)

Na podstawie przeprowadzonych badań pismoznawczych, biegły sądowy z zakresu badań dokumentów, pisma ręcznego, podpisów, pieczęci i maszynopisów M. R. stwierdził, iż dokumenty zatytułowany (...) i opatrzony datą „ (...)05.2015” wykazuje oznaki manipulacji polegające na:

1) z jakiegoś powodu zmniejszeniu o ok. 3 cm długości arkusza kratkowego formatu A4, a następnie najwyższe wyrazy w nagłówkowym adresie „J. M. (1) (...) (...)-(...) G.” i w dacie „ (...)05.2015” sztucznie pomniejszono i zepchnięto na górną krawędź;

2) treść zasadnicza o świadczenia w aktualnym i całościowym brzmieniu – prawdopodobnie nie została sporządzona w jednym ciągu czasowym tylko w oddzielnych fazach, albowiem:

a) stabilny jakościowo i graficznie jest tylko akapit dot. faktycznego oświadczenia pensjonariusza o brzmieniu „Od 23.09.2013r. jestem mieszkańcem (...) dla Osób starszych (...) w D. Zapewniam że przez ten okres do dnia dzisiejszego nie podjąłem żadnej pracy zarobkowej poza terenem ośrodka. Pracowałem natomiast na rzecz Ośrodka wykonując różną pracę na terenie Ośrodka, zajmujący 5 kolejnych wierszy w drugim akapicie – tylko ten fragment jest pierwotnym zapisem sporządzonym swobodnie, równym rytmem, graficznie stabilnym pismem i masywniejszymi literami;

b) natomiast wszystkie pozostałe rękopiśmienne fragmenty tekstowe – różnią się od poprzedniego” zmianą wątków tematycznych, estetyką zapisów, innymi wielkościami znaków, innym ich zagęszczeniem i pochyleniem, a także zmianą rytmu i tempa chaotycznego pisma

3) treść tego Oświadczenia sporządzono albo z użyciem tego samego długopisu, albo dobrze dobranymi, np. pochodzącymi z tej samej serii produkcyjnej.

Dokument zatytułowany (...) i opatrzony datą „ (...)06.2015” wykazuje bardzo wyraźne oznaki manipulacji polegające na tym, że:

1) w źle zredagowanej treści zasadniczej dokumentu zatytułowanego (...) równocześnie mieszają się różne wątki tematyczne, w tym oświadczenia i skargi, a ponadto daje się wyodrębnić dwóch przeciwstawnych sobie autorów,

2) treść zasadnicza tego Oświadczenia najprawdopodobniej nie została sporządzona w jednym ciągu czasowym tylko w oddzielnych fazach, gdyż rękopisy w poszczególnych akapitach różnią się treścią i jakością wykonania

3) do napisania treści dowodowego Oświadczenia z dnia 08.06.2015r. użyto dwóch różnych długopisów

(Dowód: opinia biegłego sądowego z zakresu badań dokumentów, pisma ręcznego, podpisów, pieczęci i maszynopisów M. R. k. 207-222, ustna opinia uzupełniająca biegłego sądowego z zakresu badań dokumentów, pisma ręcznego, podpisów, pieczęci i maszynopisów M. R. k. 242-242v.)

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie zgromadzonych w sprawie dokumentów, których wiarygodność nie była kwestionowana przez strony, częściowych zeznań powoda J. M. (1), zeznań świadków: T. K. (1), T. S. (1), J. W. (2), G. K. (2), J. P. (2), C. P. (2), S. W. (2), D. K. (2), E. K. (2), opinię biegłego sądowego z zakresu badań dokumentów, pisma ręcznego, podpisów, pieczęci i maszynopisów M. R..

Zeznaniom powoda Sąd dał wiarę w zakresie, w jakim znalazły potwierdzenie w pozostałym materiale dowodowym. Uznał zatem za wiarygodne jego zeznania co do okresu, w jakim przebywał w pozwanym ośrodku, zakresu prac, jakie w nim wykonywał, a mianowicie że palił w piecu, pomalował ścianę elewacyjną, kosił trawę, pomagał przy instalacji wodno - kanalizacyjnej. W tym zakresie zeznania powoda korespondują z zeznaniami świadków: T. K. (1), J. W. (2), G.

K. (2), J. P. (2), C. P. (2), S. W. (2), D. K. (2), E. K. (2). Sąd natomiast nie dał wiary zeznaniom powoda, że pomiędzy nim a kierownikiem T. K. (1) doszło do zawarcia umowy o pracę. W tym zakresie powód twierdził bowiem, że kierownik T. K. (1) obiecał mu, że zatrudni go na umowę o pracę, jak odejdzie p. K. oraz że otrzyma albo najniższą krajową, albo najniższą stawkę, tj. od 8 do 10 zł za godzinę. Zeznania powoda nie zostały poparte żadnymi przekonującymi dowodami. Z kolei przedstawione przez powoda na poparcie swoich twierdzeń dokument zatytułowany „Oświadczenie” i opatrzony datą „ (...)05.2015” oraz dokument zatytułowany (...) i opatrzony datą „ (...)06.2015”, że opatrzone pieczętkami i podpisem kierownika T. K. (1) (k. 200 akt), nie mogą stanowić wiarygodnego dowodu w sprawie. Z opinii biegłego sądowego z zakresu badań dokumentów, pisma ręcznego, podpisów, pieczęci i maszynopisów M. R. jednoznacznie wynika, iż zarówno dokument zatytułowany (...) i opatrzony datą „ (...)05.2015”, jak i dokument zatytułowany (...) i opatrzony datą „ (...)06.2015” wykazują oznaki manipulacji, gdyż nie zostały sporządzone w jednym ciągu czasowym tylko w oddzielnych fazach, mieszają się w nich różne wątki tematyczne, w tym oświadczenia i skargi, a ponadto daje się wyodrębnić dwóch przeciwstawnych sobie autorów. W ocenie Sądu dokumenty te zostały stworzone wyłącznie na potrzeby niniejszego postępowania, aby uprawdopodobnić wersję wydarzeń przedstawioną przez powoda.

Ponadto zeznania powoda były sprzeczne z zeznaniami świadków:, G. K. (2), J. P. (2), C. P. (2), S. W. (2), D. K. (2), E. K. (2), które Sąd uznał za wiarygodne. Ich zeznania były spójne, logiczne i wzajemnie ze sobą korespondowały. Świadkowie ci zeznawali zgodnie z posiadaną wiedzę. Sąd nie znalazł podstaw by odmówić im wiarygodności. Świadkowie ci zgodnie podali, że powód, podobnie jak inni mieszkańcy ośrodka wykonywał na jego rzecz określone prace porządkowe, remontowe, a także palił w piecu. Nic było im wiadome na temat umowy powoda z kierownikiem, że otrzyma zapłatę za wykonane prace. Poza tym żaden z mieszkańców ośrodka nie był zatrudniany na umowę o pracę.

Z kolei świadek T. K. (1) wskazał, że nigdy nie proponował powodowi pracy, ani żadnej innej formy zatrudnienia. Powód był jedynie podopiecznym i wykonywał czynności, które są związane z pobytem w palcówce. Podobnie jak inni podopieczni dbał o budynek, w którym przebywał. Owszem powód palił w piecu, wykonywał kilka drobnych prac remontowych, lecz nigdy nie proponował mu wynagrodzenia za te czynności. Odnośnie podpisu pod treścią przedstawionych przez powoda dokumentów, świadek wyjaśnił, że nie pamiętał dokładnie w jakich okolicznościach doszło do ich powstania. Wskazał, że powód przynosił mu te pisma do podpisu, ponieważ były mu one potrzebne do przedłożenia w różnych instytucjach, gdyż ubiegał się o przyznanie mieszkania socjalnego. Chodziło mu o potwierdzenie, że jest mieszkańcem ośrodka, osobą bezdomną od wielu lat aby udowodnić celowość przyznania mu mieszkania socjalnego. Przed wyprowadzką z ośrodka powód przyszedł do niego z pismem, lecz nie było ono takiej treści, jaka znajduje się w aktach. Podpisywał pismo, które zaczynało się od słów „Oświadczam, iż od dnia ...” i kończyło na „szereg innych prac”. W treści pisma nie było pierwszego akapitu. Nie było też akapitu rozpoczynającego się od słów „Za prace te nie otrzymuję też żadnej zapłaty...”. Jeżeli chodzi o pismo zatytułowane (...) i opatrzone datą „ (...)05.2015” znajdujące się na k. 14 akt sprawy wskazał, że nie zgadza się początek tego pisma. Mógł podpisać pismo rozpoczynające się od słów „ Od 23.09.2013r. byłem mieszkańcem...” Bardzo prawdopodobne, że mógł podpisać dokument do słów „na terenie ośrodka”. Zeznania świadka były rzeczowe, konkretne i korespondowały z pozostałym materiałem dowodowym, co miało wpływ na przyznanie im waloru prawdziwości.

Sąd dał wiarę zeznaniom świadka T. S. (1), pełnomocnika Zarządu Stowarzyszenia ds. wykluczenia społecznego, z których wynikało, że podczas jej spotkania z całą społecznością placówki, nie było żadnych uwag co do tego nadmiernego wykonywania prac i żaden z mieszkańców nie potwierdził zarzutów powoda. Powód zaś nie podnosił, że nie ma płacone za jakieś czynności. Zeznania świadka nie budziły żadnych wątpliwości co do dowodowości jego zeznań.

Sąd dał w pełni wiarę pisemnej opinii biegłego z zakresu badań dokumentów, pisma ręcznego, podpisów, pieczęci i maszynopisów M. R.. Jest ona sporządzona w oparciu o posiadaną przez biegłego wiedzę specjalistyczną. Wynikające z niej wnioski były logicznie i prawidłowo uzasadnione, nadto nie zawierały braków i wyjaśniały wszystkie okoliczności istotne dla rozstrzygnięcia sprawy. Dlatego też Sąd podzielił w całości wnioski zawarte w tej opinii.

Pełnomocnik powoda cofnął wniosek o przesłuchanie świadka J. A..

Sąd Rejonowy zważył, co następuje:

W pierwszej kolejności wskazać należy, że zgodnie z art. 193 § 2¹ k.p.c z wyjątkiem spraw o roszczenia alimentacyjne zmiana powództwa może być dokonana jedynie w piśmie procesowym. Zmiana powództwa może polegać na wystąpieniu z nowym roszczeniem obok pierwotnego bądź też na zgłoszeniu nowego roszczenia zamiast pierwotnego. W związku z tym ustne modyfikacje powództwa dokonane przez pełnomocnika powoda na rozprawie w dniu 15 listopada 2017r. polegające na domaganiu się zasądzenia obok wynagrodzenia za pracę, także wynagrodzenia za pracę w godzinach nadliczbowych, nie mogły odnieść skutku. Uznać zatem należało, że powód domagał się jedynie wynagrodzenia za pracę.

Przez sprawy z zakresu prawa pracy rozumie się m.in. sprawy o ustalenie istnienia stosunku pracy, jeśli łączący strony stosunek prawny, wbrew zawartej między nimi umowy ma cechy stosunku pracy (art. 476 § 1 pkt 1 k.p.c.). Podstawą procesową powództwa o ustalenie istnienia stosunku pracy jest art. 189 k.p.c. Zgodnie z nim powód może żądać ustalenia przez Sąd istnienia lub nieistnienia stosunku prawnego lub prawa, gdy ma w tym interes prawny. Tym samym powód miał interes prawny w domaganiu się ustalenia istnienia stosunku pracy.

W myśl art. 22 k.p. przez nawiązanie stosunku pracy pracownik zobowiązuje się do wykonywania pracy określonego rodzaju na rzecz pracodawcy i pod jego kierownictwem oraz w miejscu i czasie wyznaczonym przez pracodawcę, a pracodawca zobowiązany jest do zatrudnienia pracownika za wynagrodzeniem. Zatrudnienie w takich warunkach jest zatrudnieniem na podstawie stosunku pracy, bez względu na nazwę zawartej umowy o pracę.

Umowa o pracę jest dwustronną czynnością prawną, dochodzącą do skutku, gdy obie strony (pracownik i pracodawca) złożą zgodne oświadczenia woli, określające rodzaj i warunki umowy, zwłaszcza rodzaj pracy, miejsce jej wykonywania, termin jej rozpoczęcia oraz wynagrodzenie odpowiadające rodzajowi umowy. Umowa o pracę zostaje zawarta, gdy obie strony prowadzące pertraktacje dążą do porozumienia, co do wszystkich warunków przyszłej umowy o pracę, które były przedmiotem rokowań (art. 72 k.c. w zw. z art. 300 k.p.). Umowa o pracę jest czynnością prawną odpłatną, a pracownik nie może zrzec się prawa do wynagrodzenia za pracę ani też przenieść tego prawa na inną osobę (art. 84 k.p.). Tym samym zatrudnienie w ramach stosunku pracy winno spełniać cechy: odpłatności, dobrowolności, osobistego świadczenia pracy, ciągłości pracy, świadczenia pracy w sposób podporządkowany pod kierownictwem, w miejscu i czasie pracy wyznaczonym przez pracodawcę.

W najnowszym orzecznictwie w wyroku z dnia 24 czerwca 2015r. w sprawie o sygn. II PK 189/14 Sąd Najwyższy wyraził stanowisko zgodnie z którym: „ustalenie, iż praca określonego rodzaju jest wykonywana na rzecz pracodawcy, pod jego kierownictwem, odpłatnie, w miejscu i czasie wyznaczonym przez pracodawcę wystarcza do stwierdzenia istnienia stosunku pracy”. W świetle art. 22 § 1 k.p. oceny charakteru umowy należy dokonywać nie tylko na podstawie przyjętych przez strony jej postanowień, które mogą mieć na celu stworzenie pozoru innej umowy, lecz także na podstawie faktycznych warunków jej wykonywania”.

Jak wynika z przeprowadzonego w niniejszej sprawie postępowania dowodowego pomiędzy stronami nie istniał stosunek pracy w rozumieniu art. 22 § 1 k.p. Powód, na którym zgodnie z art. 6 k.c. w zw. z art. 300 k.p.c spoczywał ciężar dowodu, nie wykazał, że w spornym okresie łączył go z pozwanym stosunek pracy. Co więcej, w ocenie Sadu nie można mówić o zawarciu pomiędzy stronami jakiegokolwiek umowy cywilnoprawnej, w oparciu, o którą praca też mogła być wykonywana. Z przeprowadzonego przez Sąd postępowania dowodowego wynikało, że powód w okresie od 23 września 2013r. do dnia 05 lipca 2015r. był jedynie podopiecznym (...) dla Osób Starszych (...) w D., zaś jego kierownik T. K. (1) nie proponował powodowi pracy, ani żadnej innej formy zatrudnienia. Pomiedzy powodem a kierownikiem nie było żadnych ustaleń co godzin pracy, jak i rodzaju wykonywanej pracy. Pozwany nie wypłacał powodowi żadnego miesięcznego wynagrodzenia. Nie rozmawiali na temat zasad wynagradzania. Podobnie jak inni mieszkańcy wykonywał czynności, które były związane z pobytem w palcówce, dbał o budynek, w którym przebywał. Owszem powód palił w piecu, wykonywał prace remontowe, lecz nigdy nie proponowano mu w zamian za nie wynagrodzenia. Wskazać należy, iż zgodnie z treścią obowiązującego w (...) dla Osób Starszych (...) w D. Regulaminu,

podopieczni przebywający w P. mają obowiązek wykonywania prac gospodarczych i porządkowych zgodnie ze swoimi umiejętnościami i możliwościami.

Biorąc powyższe pod uwagę, Sąd oddalił powództwo o ustalenie istnienia stosunku pracy, a co za tym idzie również roszczenie o wynagrodzenie za pracę, uznając, że strony nie łączył stosunek pracy.

Na zasadzie art. 102 kpc Sąd odstąpił od obciążania powoda obowiązkiem zwrotu kosztów zastępstwa prawnego na rzecz pozwanego. Powód był bowiem przekonany o słuszności swoich twierdzeń, a poza tym znajduje się on w trudnej sytuacji finansowej, utrzymuje się jedynie z renty socjalnej w kwocie 450 złotych, ma 70% niepełnosprawności ruchowej, co uniemożliwia mu podjęcie pracy zarobkowej, musi korzystać z pomocy opieki społecznej. Nie jest w stanie zgromadzić jakichkolwiek środków na pokrycie kosztów postępowania. Dlatego też Sąd uznał, że w sprawie niniejszej zachodzi szczególnie uzasadniony wypadek przemawiający za nieobciążaniem powoda kosztami zastępstwa prawnego na rzecz pozwanego.

Powodowi J. M. (1) w niniejszej sprawie został przyznany pełnomocnik z urzędu. Za pomoc prawną świadczoną powodowi z urzędu przez adw. J. M. (2), Sąd przyznał jej z rachunku Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego w Ciechanowie wynagrodzenie w wysokości 3.960,00 zł oraz podatek VAT (23 %) od tej kwoty na podstawie § 15 ust. 1 pkt. 1 i 2 w zw. z § 8 pkt. 5 w zw. z § rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez adwokata z urzędu (Dz.U. z 2015 r., poz. 1801) w zw. z § 22 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 03 października 2016r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez adwokata z urzędu (Dz.U. z 2016r., poz. 1714)

Mając na uwadze powyższe Sąd orzekł jak w sentencji.